

MAKALE

29 MART SEÇİM SÜRECİ VE SOSYAL VE TOPLUMCU BELEDİYESİZLİK

Taner CİVELEK

“Ben ne yaptımsa, halkım için ve halkla birlikte yaptım” Fikri SÖNMEZ

Yaklaşan yerel seçimlerle birlikte daha önce görmeye alışık olduğumuz manzaralara yenileri eklenerek devam ediyor. Yolsuzluk dosyaları, rant kavgaları, yandaş/karşıt medyanın haberleri, “oy vermezseniz hizmet alamazsınız” tehditleri, halk için sözde ekran kapışmaları... Fakat yaşadığımız kente dönüp şöyle bir baktığımızda ise yoksul halk adına yapılan herhangi bir proje yapılmış gösterilse de birilerinin cebini doldurulmadan yapılmasına rastlamak neredeyse mümkün değil. Çünkü kentler halkın değil sermayenin çıkraları doğrultusunda şekillenmektedir. Halk müşteri olarak değerlendirilmiş, karar alma sürecinde halkın talebi hiçbir şekilde dikkate alınmamıştır. Küçük bir örnek: Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Karaosmanoğlu'nun İZGAZ'ı GDF Suez'e devretmesi(satması) ve devir için yapılan kokteyl.

Biz, devrimciler olarak, halkın kendisinin söz ve karar sahibi olduğu bir belediyeçilik anlayışını savunuyoruz. Çünkü belediye, halk yönetimidir.

1950 'li yıllarda çok partili sisteme geçildikten sonra iktidara yerleşen DP, gerek ABD ile yaptığı anlaşmalar, gerek aldığı yardımlar, iktisadi anlamda “ithal ikameci modele” geçişi sağlamış, tüm bunların bir tezahürü olarak kırdan kentlere doğru göç hızlandırmıştır. Bunun sonucu olarak, çarpık kentleşme ve plansız sanayileşmenin iç içe geçtiği bir dönem ortaya çıkmıştır. 24 Ocak kararlarının ardından serbest piyasa ekonomisine geçilmiş ve haklarımızı ve geleceğimizi elimizden alacak olan neo-liberal politikalar yürürlüğe girmeye başlamıştır. Bu arada, yerel yönetimler alanı “yeniden düzenlenmiş”, Özal, Dalan ve Erdoğan, Gökçek isimleri ile anılan dönemlerde, kentler yeni pazarlar haline gelirken, kentsel hizmetler de piyasalaştırma, ticarileştirme, özelleştirme ve yabancılaştırma sarmalına sürüklen-

miştir. Bu sürecin belirleyici unsurlarından biri de kent mekanının, kentteki kamusal alanların özelleştirme programının temel araçlarından birisi olmasıdır. Böylece, yurttaşların “müşteri” olduğu, toplum yararı yerine “yönetişimin” kabul gördüğü bir süreç toplumun tüm kesimlerine dayatılmıştır.

Dönemin uygulamalarına ters bir biçimde Ankara'da Vedat DALOKAY ve Ali DİNÇER, Dikili'de Osman ÖZGÜVEN, Hopa ve Viranşehir Belediye Başkanları “sosyal ve toplumcu belediyeçilik” anlayışı adına belediyeçilik tarihine değerli notlar düştiler. Dün Fatsa'da yaratılan yerel yönetim deneyimi ve bize bırakılan miras, bugün yeniden inşa edilen sosyal ve toplumcu belediyeçilik anlayışı bir anlamda üzerinde durulması gereken özgün bir deneyimdir.

Aynı zamanda bir terzi olan Fikri SÖNMEZ, 1979 yılında yapılan yerel seçimlere devrimci bağımsız aday olarak katıldı. Seçim sonucuna göre diğer rakiplerinin aldığı oylardan daha fazla bir oyla Belediye Başkanı seçildi. Fatsa'da yürüttüğü ilk büyük belediye çalışmasından biri "Çamura Son Kampanyası"ydı. Fatsa sokakları müteahhitlerin keyfince sürdürülmüş plansız kanalizasyon çalışmaları nedeniyle köstebek yuvasına dönmüştü. Bütün Fatsa'nın sokaklarının temizlenerek yeniden yapılması işine teknik adamların "yıllar sürer" demelerine rağmen halkın gönüllü katılımı ve çevre ilçelerin makina ve ekipman yardımıyla çamur Fatsa'dan 2-3 ay içinde sökülüp atıldı ve ilçeye 4 km.lik yeni bir cadde yapıldı.

"Çamura Son Kampanyası"nın ardından "Fatsa Halk Kültür Şenliği" düzenlendi. Şenlik boyunca her türden sanatsal ya da kültürel etkinlikte doğrudan halkın katılımı gözetildi. Büyük kentlerde yaşayan aydınların, demokratların, sosyalistlerin; sanatçıların da katıldığı şenlik, aynı zamanda bu insanların Fatsa'da olup bitenlere tanıklık etmelerine vesile

oldu. Bir yandan da 'direniş komiteleri' adı altında birlikler oluşturuldu. Yapılan ilk toplantılarda halkın gizli oy, açık sayım esasına göre komite üyeleri seçildi. Komite seçimlerine tefeciler ve faşistler dışında herkes; CHP'li, AP'li, MSP'li, demokrat, devrimci insanlar hem aday oldular, hem katıldılar. Seçilen komite üyelerinin görevleri, halkın sorunlarının takipçisi olma, Belediye çalışmalarını denetleme, Belediyece karşılanan ihtiyaç maddelerinin dağıtımı vb. işlerdi. Halkın belediye yönetimine katılımı komite üyeleriyle sınırlı kalmadı. İki ayda bir yapılan halk toplantılarıyla Fatsalıların yönetime doğrudan katılımı sağlanmaya çalışıldı. Bu toplantılarda tartışılarak son şekli verilen "Belediye Çalışma Programı" doğrultusunda yapılan işler Belediye Başkanı ve görevlilerce halka anlatıldı, yapılan eksiklikler ve yanlışlar açıkça tartışıldı; önemli hataları görülen komite üyeleri halk tarafından görevden alındı. Öte yandan bu toplantılar aynı zamanda ülke sorunlarının tartışıldığı meclisler haline getirilmeye çalışıldı. Yirmi bin nüfuslu Fatsa'da, bu toplantılara beş bin yetişkin insan katılıyordu. Belediye'nin aldığı tüm kararlar halkla tartışılıyor, halkın onayı olmayan hiçbir iş belediye tarafından yapılmıyordu. (Fikri SÖNMEZ, 4 Mayıs 1985 günü Amasya Cezaevinde yaşama veda etti. Anısı mücadelemize ışık tutmaya, yolumuzu aydınlatmaya devam ediyor.)

Biz TMMOB olarak, tarihimizdeki onurlu mücadelemizden aldığımız güç ve emek yanlısı çizgimizle sosyal-toplumcu bir yerel yönetim ve yaşanabilir kentler için şunları öneriyoruz;

- Toplumsal çıkarların korunmasında,
- Kente karşı sorumluluk duyulmasında,
- Kentli bilincinin sağlanmasında,
- Doğaya karşı sorumlulukların yerine getirilmesinde,
- Bilginin paylaşılmasında,
- Kent yöneticilerinin denetlenmesinde,
- Kentsel hizmetlerin ihtiyaçlar ve haklar ekseninde ele alınmasında,

Etkin ve Üretken Bir Politikanın Hayata Geçirilmesi Gerekmektedir!

Bunun yanı sıra AKP'li belediyelerin kimi kamu zararına olan uygulamalarına karşı bağlı odalarımızın açmış olduğu davalar sonucunda Başbakan başta olmak üzere; kendilerinin çok iyi hizmet verdiğini fakat Meslek Odalarının bunun önüne taş koymaya çalıştığını söyledi ve özellikle TMMOB'yi hedef gösterdi. Bu açıklamalarla da yetinmeyen Gökçek ise, belediyenin çok sayıda projesinin açılan davalarda alınan bilirkişi raporları nedeniyle idare mahkemelerince yürütmesinin durdurulduğunu belirterek, belediyelerin daha rahat çalışması için İdari Yargılama Usul Kanunu'nun da değiştirilmesini istedi. TMMOB, her şeye rağmen halktan ve emekten yana anlayışla daha yaşanılabilir kentler ve Türkiye için mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir. "Van Münit"iniz bitti, artık sıra bizde... Şimdi zaman, emperyalizmle, vahşi kapitalizmle, faşizmle, liberalizmle, sermayeyle ve tüm bunların Türkiye temsilcisi AKP'yle uyumsuz olma zamanı.

Son tahlilde, Mart 2009 seçim süreci ve sonrasında, yaşadığımız kentler açısından yeni bir başlangıç olabilmesi için, halk için halkla birlikte yönetmek adına Türkiye solunun birlikte mücadele etmesi, içinde bulunduğumuz dönemde önemli bir görev olarak karşımızda durmaktadır.

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz!

Yaşasın TMMOB!

